

Tabel 4 Voorstel inhaalschema voor ongevaccineerde leerling < 5 jaar met gratis vaccins (anno 2013)

moment	minimuminterval	vaccin	vb
M0		Infanrix-hexa	okt
M1	4w na M0	Priorix + Neisvac	nov
M2	8w na M0	Infanrix-hexa	dec
M8	6m na M2	Infanrix-hexa	juni

Tabel 5 Voorstel inhaalschema voor ongevaccineerde leerling 5-13 jaar met gratis vaccins (anno 2013)

moment	minimuminterval	vaccin (geen ♀ in 1 SO)	vaccin voor ♀ in 1 SO	vb
M0		Priorix + Infanrix-IPV	Priorix + Infanrix-IPV	okt
M1	4w na M0	Priorix ¹ + Engerix B 20 ²	Priorix + Engerix B 20	nov
M2	8w na M0	Infanrix-IPV + Engerix B 20 ²	Infanrix-IPV + Gardasil	dec
M3	4w na M2		Gardasil	jan
M7	6m na M1 en 3m na M3	Neisvac + Engerix B 20 ²	Engerix B 20 + Gardasil	mei
M8	6m na M2	Infanrix-IPV	Infanrix-IPV+ Neisvac	juni

¹ Voor leerlingen > 10 jaar.

² Voor leerlingen < 11 jaar wordt een halve dosis toegediend in een schema van 3 doses (0-1m-6m). Leerling tussen de leeftijd van 12 en 15 jaar krijgen een schema met 2 volledige doses (0-6m).

Tabel 6 Voorstel inhaalschema voor ongevaccineerde leerling 14-18 jaar met gratis vaccins (anno 2013)

moment	minimuminterval	vaccin	vb
M0		Boostrix + Imovax	okt
M1	4w na M0	Priorix + Engerix B 20 ¹	nov
M2	8w na M0	Tedivax + Imovax	jan
M3		Neisvac + Priorix	
M7	6m na M1	Engerix B 20	mei
M8	6m na M2	Tedivax + Imovax	juni

¹ boven de leeftijd van 15 jaar moet een derde dosis HBV gegeven worden in een schema van minimum 0-1-6. Indien men wenst af te wijken van dit schema moet men de minimumintervallen respecteren: een minimum van 1 maand tussen dosis 1 en 2; dosis 3 volgt op minimum 2 maanden na dosis 2, en minstens 4 maanden na dosis 1.

2.3 Simultaan vaccineren en te respecteren intervallen

2.3.1 Simultaan vaccineren

Onder simultaan vaccineren verstaat men het toedienen van meer dan één vaccin tijdens hetzelfde consult. Men doet dit op verschillende injectieplaatsen. Simultane toediening kan de vaccinatiegraad in een bevolking aanzienlijk verhogen. Elk consult is een gelegenheid voor vaccinatie, en simultane toediening vermindert de kans op onvolledig volgen van de

vaccinatieaanbevelingen. Voorwaarde is wel dat de simultane toediening veilig is en tot een bewezen efficiënte immunrespons voor alle toegediende antigenen leidt.

Bij gebrek aan studies ontraden wetenschappelijke bijsluiters van vaccins simultane toediening zonder te vermelden wat het aanbevolen interval tussen de verschillende vaccinaties is. In de *Summary of Product Characteristic* (SPC) van moderne vaccins vindt men in toenemende mate op klinisch onderzoek gebaseerde gegevens over het simultaan toedienen van een bepaald vaccin met andere vaccins. Sinds 2007 eist EMA ([European Medicines Agency](http://www.ema.europa.eu)) dat advies over simultane toediening onderbouwd wordt met gegevens uit klinisch onderzoek. Het EMA publiceert een Europees openbaar beoordelingsrapport (EPAR) van elk geneesmiddel dat via een centrale procedure toegelaten wordt tot alle lidstaten van de Europese Unie, Noorwegen, Lichtenstein en IJsland.

Gezaghebbende organisaties als de American Adcademy of Pediatrics (AAP) en de Centers for Disease Control and Prevention (CDC) adviseren om de vaccinaties die aan kinderen in het kader van nationale vaccinatieprogramma's worden gegeven, zo veel mogelijk simultaan uit te voeren. Ze laten het vaccineren van kinderen primeren op eventuele interferenties, die meestal geen klinische betekenis hebben (5-6).

Op basis van informatie uit de bijsluiters en wetenschappelijke literatuur heeft het CEV (Centrum voor de Evaluatie van Vaccinaties, UA) een duidelijke overzichtstabel voor de simultane toediening van vaccins opgemaakt (7). Hieronder volgt een verkorte tabel, met enkel de vaccins die gratis ter beschikking worden gesteld door de Vlaamse overheid. De volledige oorspronkelijke tabel met achtergrondinformatie zit in [bijlage 1](#).

Tabel 7 Simultane toediening van de vaccins die kunnen aangeboden worden door CLB.

	Boostrix	Engerix B	Gardasil	Imovax	Infanrix hexa	Infanrix-IPV	Neisvac C	Priorix	Tedivax pro Adulto
Boostrix		ja	ja	ja			ja ¹	ja	
Engerix B	ja		ja	ja		ja	ja ²	ja	ja
Gardasil	ja	ja		ja		ja	neen ³	neen ³	ja
Imovax	ja	ja	ja				ja	ja	ja
Infanrix hexa							ja	ja ²	
Infanrix-IPV		ja	ja				ja	ja	
Neisvac C	ja ¹	ja ²	neen ³	ja	ja	ja		ja	ja
Priorix	ja	ja	neen ³	ja	ja ²	ja	ja		ja
Tedivax pro Adulto		ja	ja	ja			ja	ja	

¹ in overeenstemming met algemeen aanvaarde vaccinatie-richtlijnen

² gegevens zijn beperkt, te overwegen in het kader van inhaalvaccinaties

³ niet bestudeerd

 niet van toepassing (dezelfde componenten of niet in zelfde leeftijdsgroep geïndiceerd)